

TREMTINYS

LIETUVOS POLITINIŲ
KALINIŲ IR TREMTINIŲ
SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

2002 m. sausio 10 d.

Nr. 2 (480)

Eina nuo
1988 m. spalio 28 d.

Sausio 13-oji - Laisvės gynėjų diena

Sausio 13-oji įrėžė kruviną tiesę Lietuvos istorijoje. Žodis Nepriklausomybė, ištartas Kovo 11-ąją, buvo krauju atpirktas tamsią sausio naktį.

Šiomet Loretai sukaktų 35-eri, Titui – 40 metų. Visi tapome dešimtmečiu vyresni, todėl galime iš toliau pažvelgti ir įvertinti Sausio 13-osios didvyrių žygdarbį. Jie galėjo žengti žingsnį į šoną

nuo tankų, galėjo pasilenkti prieš atskriejančią kulka. Bet ar galėjo? Kas būtume dabar mes, kas būtų Lietuva, jei nebūtų buvę dešimčių tūkstančių žmonių, susirinkusių prie Parlamento, televizijos bokšto Vilniuje ir kituose miestuose, krūtinėmis užstojusių kelių okupacinei kariuomenei. Nebūtume sudvejoję, jei būtų reikėję atiduoti gyvybę už laisvę.

Bet mirtis pasirinko geriausius. Todėl Lietuvos gynėjai, kaip ir tūkstančiai pokario partizanų, tapo mūsų didvyriais. Gyvybės kaina atpirkta mūsų valstybės ateitis.

Virginijui Druskiui buvo 22, Dariui Gerbutavičiui – 18, Rolandui Jankauskui – 22, Rimantui Juknevičiui ir Vidui Maciulevičiui būtų sukakę 25, Ignui Šimulioniui vos 17. Dau-

guma žuvusiųjų – jaunimas. Kas sako, kad mūsų jaunimas blogas? Tiesiog jie, tylieji ir ištikimieji, niekada nepakliūva į pirmuosius laikraščių puslapius. Juos pamatome tik lemtingais momentais. Jų dauguma. Mūsų jaunimui, kaip ir vyresniesiems, vis dar reikia lietuviškų dainų, knygų, mūsų istorijos ir kultūros.

(keliamo į 2 psl.)

Aktualijos

Lietuva pirmininkauja

Europos Tarybos generalinis sekretorius Valteris Švimeris teigiamai įvertino jau du mėnesius trunkantį Lietuvos pirmininkavimą ET Ministrų komitetui.

Informacinės visuomenės problemos

Prezidentūroje įvyko konferencija, kurioje verslo, mokslo ir politinės bendruomenės atstovai aptarė žinių ekonomikos kūrimo Lietuvoje prielaidas ir kelius. Konferencijos iniciatoriai - Lietuvos Respublikos prezidentas, Žinių visuomenės taryba ir Žinių ekonomikos forumas.

Pasekmės gali būti "sunkiai prognozuojamos"

Premjeras Algirdas Brazauskas baiminasi, kad Seimui palikus galioti Aukštojo mokslo įstatymo pataisas, pasekmės gali būti "sunkiai prognozuojamos".

Aptarta Lietuvos ir Rusijos ekonominių santykių plėtra

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus su Rusijos pramonės ir prekybos rūmų prezidentu J. Primakovu aptarė Lietuvos ir Rusijos ekonominių santykių plėtrą, padėtį Kaliningrado srityje bei tarptautinius klausimus.

Diagnozuoja valdymo krizę

Opozicinės Tėvynės sąjungos (LK) lyderis Seimo narys Vytautas Landsbergis pareiškė, kad viena valdančiųjų jėgų Lietuvos socialdemokratų partija (LSDP) atsidūrė valdymo krizėje, o jos lyderius apkaltino dvilypiais žaidimais.

Latvija rengiasi panaikinti mirties bausmę

Latvijos ministrų kabineto komitetas ruošiasi apsvarstyti šalies Baudžiamojo kodekso ir kitų įstatymų pataisas, numatančias panaikinti mirties bausmę, pranešė Vyriausybės sekretorius spaudai.

Latvijoje mažiausi atlyginimai Baltijos šalyse

Mažiausias apskaičiuotas mėnesio darbo užmokestis Baltijos šalyse trečiąjį praėjusių metų ketvirtį buvo Latvijoje, pranešė Latvijos centrinė statistikos valdyba.

Elvyra ŽEIŽIENĖ

Titas linkėjo gyventi

Niekas negali nugalėti tautos, einančios į Laisvę, jei yra pasiryžusių už ją aukotis.

1991-ųjų sausio 13-oji pasauliui patvirtino: mes būsime laisvi. Ant Laisvės aukuro tą gūžią naktį almėjo Loretos Asanavičiūtės, Virginijus Druskio, Dariaus Gerbutavičiaus, Rolando Jankausko, Rimanto Juknevičiaus, Alvydo Kanapinsko, Algimanto Kavoliuko, Vido Maciulevičiaus, Apolinaro Povilaičio, Vytauto Vaitkaus, Vytauto Koncevičiaus kraujas. Jie nebuvo atsitiktiniai įvykių stebėtojai, jie buvo apsisprendę kovoti už Laisvę. Keturi iš jų kilę iš tremtinių šeimų. Toks buvo ir Titas Masiulis. Apie jį kalbamės su Tito motina.

- Jau vienuolika metų, kai nėra Tito. Mums visiems labai jo trūksta,- sako kaunietė Vitalija Krivickienė, Tito Masiulio motina, sklaidydama sūnaus fotografijų albumą ir pasakodama, koks jis buvo.

Šiomet vasario 6 dieną Titui Masiuliui būtų suėję keturiasdešimt metų. Juodai baltose fotografijose: kūdikėlis baltame vokelyje, nykštuku persirengęs mažas berniukas prie Kalėdų eglutės, mąslus pirmokėlis bendraamžių būryje, Pirmosios Komunijos šventė, atviras veidas Kauno politechnikumo absolventų vinjetėje, vaikas liūdnomis akimis ir jūreiviška uniforma didžiulio karinio laivo denyje, alpinistas, trumpam stabtelėjęs viršukalnės papėdė-

Titas trumpam stabtelėjo kalnagūbrio papėdėje

je... Titas, orus lyg kuni-gaikštis, gėlėse skendinčiame karste...

Motina pasakojo, jog mėgstamiausias sūnaus atsiveikinimas pakalbėjus telefonu ar kur nors išeinant būdavo palinkėjimas: gyvenk! Visiems jis linkėdavo gyventi, nors paties gyvenimas nuo pat gimimo nelepino. Dar jo besilaukdama, dvidešimt trejų metų Vitalija Masiulienė liko našlė su metukų neturinčia dukrele Rima ant rankų. Jos vyras Povilas Masiulis nuskendo besimaudydamas Baltijos jūroje. Besilaukianti našlė kiekvieną dieną lankydavo vyro kapą Petrašiūnų kapinėse. Atėjusi verkdamo vis klausdama nebylaus, vainikuose skendinčio kauburėlio, kaip jai gyventi toliau.

(keliamo į 5 psl.)

Amžinai gyvi

Netolimi įvykiai, nuo kurių mus skiria 11 metų, liudija, kad už laisvę reikia mokėti pačia brangiausia - gyvybės kaina. Tą Sausio 13-osios naktį Vilniuje žuvo 13 žmonių, ir beveik visi - jauni.

Prisiminiau Lietuvos partizanų kovą: jie ėmė į rankas ginklą ir ėjo pasitikti mirties, nes negalėjo nesipriešinti okupantui. Motinos išleisdamos laimino savo sūnus, nes žinojo, kad mato juos paskutinį kartą.

Sausio 13-oji pakeitė Lietuvą. Tautos didvyrių pralietas kraujas padarė stebuklą, kai pakilo visa tauta į sunkią ir nelygią kovą. Niekas nesitraukė tomis lemtingomis

dienomis ir naktimis, tik dar tvirčiau susikibo rankomis... Karinių mašinų riaumojimas nenustelbė mūsų balsų "Lietuva, būk laisva!" Į kovą žmonės stėjo be ginklų. Jų geležinė ištvermė ir noras laimėti buvo galingesnis už tankus ir automatų papliūpas.

Prisimenu, tomis akimirkomis, kai stovėjome prie televizijos bokšto, šalia mūsų atsirado norvegų žurnalistas. Jis sakė negalįs suprasti, iš kur žmonės ima drąsos: tankai juos traiško, o minia nutrukstamu srautu pasitinka riaumojančias mašinas. Aš jam atsakiau, kad mums laisvė brangesnė už gyvybę.

(keliamo į 5 psl.)

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

Kairiųjų "dovana" Laisvės gynėjų dienos proga

Seimo valdyba pagaliau apsisprendė nevilkinti ir sausio 12 dieną, šeštadienį, surengti neeilinį parlamento posėdį, kuriame turėtų būti atmetas prezidento veto dėl nacionalizuotų pastatų negražinimo natūra.

Dabar jau paknopstomis skubama kuo greičiau įteisinti neteisėtą ir Konstitucijai prieštaraujantį įstatymo projektą: kairieji parodys, kas Lietuvoj šeimininkas. Pasak Socialdemokratų frakcijos seniūno Juozo Oleko, kairiesiems tereikia 40 minučių,

kad būtų atmetas prezidento veto. Taip ciniškai, be jokių ceremonijų kairiųjų lyderis Seime kalbėjo apie prezidento ketinimą vetuoti Aukštojo mokslo įstatymo pataisas. Bet šis valdančiosios daugumos cinizmas tinka ir nekilnojamojo turto negražinimo natūra atveju.

Toks pasakymas atskleidžia kairiųjų demokratijos sampratą: pagal juos, kas stipresnis, tas ir protingesnis. Tai primena kvailą ir piktą anabolikų apsirijusių "kultūristų" jėgos demonstravimą. Sovietmečiu dažnai buvome pratinami prie įpykusios, tamsios liaudies įniršio ar jėgos demonstravimo, revoliucijos vaizdelių.

(keliamo į 3 psl.)

Kreipimasis

į pasaulį dėl žydų gelbėjimo

Pastaruoju metu pasaulyje piktybiškai skleidžiama dezinformacija apie Lietuvos valstybės ir lietuvių dalyvavimą žydų holokauste. Iš tikro tai tikrovės neatitinkanti žinios, nes:

- Lietuva – vienintelė valstybė Europoje, dar viduramžiais gelbėjusi žydus nuo pogromų; Lietuva ne tik priglaudė, bet ir įstatymiškai gynė žydus,

- Lietuva jau 1939 m. priėmė karo pabėgėlių srautus iš Lenkijos, tarp jų apie 30000-40000 žydų,

- Lietuva daugeliui pabėgėlių žydų išdavė tarptautinę galią turinčius dokumentus, kuriais remiantis visos valstybės (ir Japonija) galėjo duoti vizas, garantavusias jų išsigelbėjimą nuo mirties,

- okupavus Lietuvą, žydus gelbėjo dešimtys tūkstančių lietuvių, patys rizikuodami savo ir savo šeimų gyvybe; tačiau nėra nė vieno atvejo, kad žydai gelbėtų lietuvius nuo nacių ar komunistų teroro,

- už žydų gelbėjimą 2705 lietuviai pripažinti žydų gelbėtojais, o 450 lietuvių suteiktas pasaulio teisuolio vardas,

- Lietuva viena iš nedaugelio Europos valstybių nedalyvavo SS dalinių formavime ir neturėjo bendrų valdymo institucijų su nacistine Vokietija.

Todėl mes privalome ginti savo tautos ir Lietuvos garbę:

- aiškindami pasauliui tikrąją Lietuvos valstybės istoriją,

- demaskuodami istorijos falsifikatorius bei jų tikslus,

- smerkdami piktybiškai kenkiančius lietuvių tautai ir valstybei bei pa-

žeidžiančius nekaltumo prezumpciją,

- reikalaudami iš Lietuvos žydų bendruomenės bent lojalumo Lietuvai, jeigu jos nariai nesupranta, kiek gero lietuvių tauta jiems padarė ir nesusipranta būti bent dėkingais už 600 metų gyvenimo, kūrybos ir klestėjimo mūsų žemėje, už lietuvių tautos atjautą žydams, suteiktą prieglobstį ir gelbėjimą,

- vesdami tolygų bendradarbiavimą tarp lietuvių ir Izraelio teisės saugos institucijų, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro ir Vyzentelio centro dėl lietuvių ir žydų genocido vykdytojų išaiškinimo, jų patraukimo atsakomybėn ir nuteisimo.

Lietuvos Nepriklausomos Valstybės Atkūrimo Akto signatarai:

L. Andriukienė,

I. Andriukaitienė,

A. Endriukaitis, B. Gajauskas,

M. Gerdaitytė, K. Grinius,

E. Klumbys, V. Kolesnikovas,

J. Mačys, L. Milčius, N. Oželytė,

E. Petrovas, V. Puplauskas,

P. Poškus, P. Tupikas,

K. Uoka, Z. Vaišvila,

B. Valionytė

LR Atkuriamojo Seimo deputatai:

R. Gajauskaitė, A. Svarinskas,

K. Inta

LR Seimo narys **K. Bobelis**

Lietuvių tautininkų sąjungos pirm.

G. Sakalnikas

Profesorai: **V. Antanaitis,**

D. Tupikienė, A. Liekis

Disidentai: **P. Cidzikas,**

N. Sadūnaitė, A. Statkevičius

Ministro pirmininko padėka

Praėjusių metų lapkričio 17 d. vykusioje LPKTS tarybos konferencijoje buvo priimtas pareiškimas "Dėl tautinės savimonės ištrynimo". Jame sakoma, jog Lietuvai "besirengiant stoti į Europos Sąjungą, svarbu ginti ir puoselėti savitą tautinę kultūrą, lietuvių kalbą. Tuo tikslu reikia kurti kalbos ir tautinės kultūros puoselėjimui palankią įstatymų bazę,

skatinimo mechanizmą bei programą". Šis pareiškimas buvo nusiųstas LR Ministrui pirmininkui A. Brazauskui.

A. Brazauskas už patriotines pastangas saugant ir stiprinant tautines vertybes bei puoselėjant lietuviškąją identitetą ir pilietinę sąmonę, padėkojo LPKTS pirmininkui Seimo nariui P. Jakučioniui.

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą 2002 metams

Primename: paštas prenumeratą priima iki 15 dienos.

Prenumeratos kaina su pašto paslaugomis:

1 mėn. - 4 Lt, 3 mėn. - 12 Lt, 6 mėn. - 24 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas:

"Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania).

"Tremtinį" siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams - 50 JAV dolerių.

Į užsienį siunčiame ir "Laisvės kovų archyvą" (metinė keturių žurnalų prenumerata - 50 JAV dolerių).

Valiutinės atsiskaitymo sąsk. Nr.120070611

AB "Vilniaus banko" Kauno "Santakos" filialas

Banko kodas - 260101732.

Nelikite be savo laikraščio ar žurnalo!

Sausio 13-oji - Laisvės gynėjų diena

(atkelta iš 1 psl.)

Jie nori gyventi ir dirbti Lietuvoje. Skirtingai nei tiems, kurie už pavogtus pinigus stato fabrikus Vladikaukaze ir Maskvoje, steigia firmas Airijoje ir Seišeliuose, bet ne čia, ne Lietuvoje. Ir, neduok Dieve, kas nors primena, kad už jų nugaros stovi buvusios partinės ir KGB struktūros. Jei žmogus padėjo išaiškinti bent keletą kolaborantų, jis ir šiandien išmetamas iš darbo.

Jie ir mes. Jie gudresni, piktesni, suktesni ir pinigingi. Jie šaipėsi iš mūsų, stovinčių Baltijos kelyje. "Baiseino filosofas", pavadinęs Nepriklausomybės atkūrimą istorine klai-

da, rašo libretą operai apie R. Kalančą, paaukojusį gyvybę už Lietuvos laisvę. Gal kas nors parašys, kad ir Nepriklausomybę mums parvežė tie patys, kaip ir "Stalino saulę"?

Jei okupantai būtų žinoję, kaip visą Lietuvą suvienys Sausio 13-osios auka, jie savo tankus ir dešantininkus būtų devyniais užraktais užrakinę Šiaurės miestelio kareivinėse.

Kai užeis niūriausia diena, prisiminkime Sausio 13-osios išvakarės: kokie buvome dosnūs ir geri vieni kitiems... Kaip buvome pasiryžę mirti už Lietuvą. Nes tada, kai nebebus pasiryžusių mirti už Tėvynę, mirs pati Tėvynė.

Audronė KAMINSKIENĖ

Vėl gresia valdymo krizė

Tėvynės sąjungos (LK) lyderis Seimo narys Vytautas Landsbergis pareiškė, kad viena valdančiųjų jėgų Lietuvos socialdemokratų partija (LSDP) atsidūrė valdymo krizėje, o jos vadovus apkaltino dvilypiais žaidimais. Nesutarimus valdančiojoje partijoje, pasak V. Landsbergio, akivaizdžiai parodo LSDP pirmininko premjero A. Brazausko bei Socialdemokratinės koalicijos frakcijos Seime seniūno Juozo Oleko išsiskyrusios nuomonės dėl Aukštojo mokslo įstatymo pataisų. "Matome, kai premjeras laikosi vienos nuostatos ir ją atvira rekomenduoja savo partijos frakcijai Seime, o tos partijos frakcijos vadovas sako priešingai ir daro įtaką, kad būtų balsuojama kitaip, nei sako partijos vadovas", - sakė V. Landsbergis. Kaip žinoma, premjeras paprašė

prezidento sustabdyti Seimo prieš Kalėdas priimtas Aukštojo mokslo įstatymo pataisas. Tuo tarpu SDKF seniūnas J. Olekas žurnalistams pareiškė, jog prezidento veto atmesti valdančiajai daugumai Seime užtektų "keturiasdešimties minučių". "Partija yra pasiryžusi atmesti tai, ko iš prezidento prašo partijos vadovas!", stebėjosi V. Landsbergis. "Reikia, kad visuomenės balsas padėtų susivokti, ar tai yra nepavaldumas partijos vadovui, jo nuomonės ignoravimas, ar sutartas dvilypis žaidimas", - sakė konservatorius. Jis pabrėžė, jog jau nebe pirmas kartas, kai išsiskiria Seimo ir Vyriausybės nuomonės. Pasak V. Landsbergio, panašiai valdančiosios daugumos Seime ir Vyriausybės nuomonės išsiskyrė dėl nacionalizuotų pastatų gražinimo.

Galės disponuoti santaupomis

Nuo sausio 11 d. pirmoji gyventojų grupė galės laisvai disponuoti atkurtomis santaupomis.

Asmenų, kuriems sukako 85 metai, amžių pasitikslins pats bankas - gyventojams nieko papildomai nereikia daryti. Tie, kurie yra gavę invalidumą, turėtų bankui pristatyti turimus dokumentus, tačiau tai galima padaryti ne tik iki sausio 11 dienos, tačiau ir vėliau.

Laisvai disponuoti atkurtomis santaupomis galės visiškos negalios invalidai, pirmos grupės invalidai bei šeimos, auginančios vaiką invalidą, arba slaugytojai, slaugantys namuo-

se visiškos negalios invalidą, taip pat pirmos grupės invalidą nuo vaikystės. Laisvai disponuoti santaupomis taip pat galės asmenys, sulaukę 85 ir daugiau metų, reabilituoti politiniai kaliniai ir tremtiniai, geto kaliniai, asmenys, nukentėję nuo sausio 11-13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių, kiti asmenys, nukentėję kovose už Lietuvos laisvę.

Kaip ir iki šiol, gyventojų santaupos bus atkuriamos išimtiniais atvejais - dėl indėlininko mirties (po 1998 m. sausio 1 d.), dėl gaisro ar kitos stichinės nelaimės.

Dėkoja

Dėkojame už aukas vaikų kalėdinei eglutei:

1. Antanui Gricevičiui - Šiaulių m. Antano Gricevičiaus vardo saldainių fabriko "Rūta" vienam iš savininkų.

2. Vytautui Bičiūnui - LPKTS Kauno skyriaus tarybos pirmininko pavaduotojui, LPKTS Jaunimo reikalų komiteto pirmininkui.

3. Vytautui Lapėnui - LPKTS Kauno skyriaus nariui.

LPKTS Kauno skyrius

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Bet kai XXI amžiuje panašiai elgiasi frakcijos lyderis su aukštuoju išsilavinimu, belieka traukti pečiais. Kairieji nė neslepia, kad jiems nuspėjauti ant visų žmonių rinkto šalies prezidento nuomonės ir net jų pačių lyderio – premjero A. Brazausko.

Trečiadienio rytą Seimo komitetų ir frakcijų slenkščius vėl mynė Namų ir žemės sklypų savininkų sąjungos pirmininkas Mykolas Vitkauskas, dar kartą platinantis kreipimąsi atsitokėti ir nepažeidinėti Konstitucijos. Paskutiniai jau pralaimėjusio, bet nė neketinančio pasiduoti buvusio politinio kalinio žygiai. Jie priminė praėjusios vasaros LPKTS suorganizuotą kelionę Tauro apygardos partizanų keliais ir takeliais. Daug čia žuvusių už Lietuvos laisvę kovotojų savo gyvybę aukojo irgi žinodami esą pralaimėję, bet taip niekada ir nenugalėti... Niekas negalėjo tada nė numatyti, kad šios kovos aidai štai taip aidės ir po dvylikos Lietuvos nepriklausomybės metų.

M. Vitkauskas atvirai nuogaštavo, kad Seimui šį veto atmetus kils daug neramumų. Pasak jo, žmonės tokie nepatenkinti, kad gali imti griauti ir sprogdinti jiems ir jų tėvams priklausiusius namus, kurių taip ir neatgavo natūra per visą dešimtmetį. Deja, valdančiajai daugumai tai nesvarbu. Apsinuoginusi prieš veidrodį, ji grožisi savo bicepsais ir tricepsais, o raumenų kalnai neleidžia laisvai pasukti galvos ir žvilgtelėjus pamatyti Lietuvą.

Šiandien, kai Č. Juršėnas jau viešai pranešė prognozuojas, kad prezidento veto bus atmetas, seniokiškai naivūs atrodo M. Vitkausko kreipimesi surašyti gąsdinimai. "O gal tai susieta su prezidento ir savivaldybių rinkimais? Tačiau nereikia užmiršti, kad namų ir žemės savininkų ir jų šeimos narių – potencialių rinkėjų Lietuvoje yra apie 1,5 mln. ir didelė jų dalis – politkaliniai ir tremtiniai, nukentėję nuo okupacijos. Jie nebalsuos už kandidatus, kurie šiandien šurkščiai pažeidžia Konstituciją, žmogaus teises"- rašoma kreipimesi, kurį be kitų penkių organizacijų pasirašo ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga.

Socialdemokratai tikrai nėra kvaili ir skaičiuoti moka. Jie žino, kad buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai balsuoja ne tik už savus, bet net ir už kairuosius. O turint omeny, kokia trumpa žmonių atmintis, rinkimai dar toli, tai galima savivaliauti.

Po šio neeilinio posėdžio, jau kitą dieną, Seimas rinksis į kitą – iškilmingą Sausio 13-osios minėjimui skirtą posėdį, giedos valstybės himną, sakys daug gražių kalbų Laisvės gynėjams ir Sausio 13-osios dalyviams.

Jei nors kiek turėtų profesionalaus politiko etikos, šiandien Seime nekaip privalėtų jaustis padangėse skraidantis eks.veikėjas Rolandas Paksas. Ne ekspremjeras ar dar koks nors "eks", nes yra atsistatydinęs net 14 kartų. Prisimenant mitinį veikėją - Kononą-griovėją, šį politikos padangių lakūną drąsiai galima vadinti liberalu-skaldytoju. Suskaldžiusiam Liberalų frakciją ir pareiškusiam, kad sausio 12-ąją jis įregistruos naują – Nepriklausomą – frakciją, tenka atsakomybė už tai, kad Seimas liko be opozicijos lyderio. Mat pagal Seimo statutą, opozicija lyderį gali išsirinkti tik tada, kai opozicinė frakcija arba jų koalicija vienija daugiau nei pusę Seimo mažumai priklausančių narių. Iki šiol Seime buvo šešios frakcijos, iš jų trys - Liberalų, Tėvynės sąjungos (LK) ir Jungtinė - yra opozicinės.

1996-2000 metų kadencijos Seime taip pat veikė Nepriklausoma frakcija, tačiau joje buvo kitos politinės pakraipos parlamentarai - dabartinė Valstiečių ir Naujosios demokratijos sąjungos lyderė Kazimiera Prunskienė bei du Lietuvos lenkų rinkimų akcijai atstovavę parlamentarai - Janas Senkevičius ir Gabrielis Mincevičius.

R. Paksas atsakingas ir už kitą Seimo įvykį: iš jo išdraskytos Liberalų frakcijos pas socialdemokratų perbėgo Juozas Raistenskis. Ir dabar ši frakcija jau turi 49 narius. Žinoma, kertant malkas į šalis laksto tik skiedros, bet nors ir "skiedra", tačiau Seimo nario įgaliojimus turėjo ir Seimo dešiniojoje sėdėjo...

Įvykiai ir komentarai

Nėra svarbesnių reikalų

kiekvieną dieną. Štai Naujųjų metų išvakarėse "Lietuvos energija" pranešė, jog iki šiol yra negrąžinusi 473 milijonus litų ilgalaikių ir 96 mln. Lt trumpalaikių paskolų. Be to, bendrovės skola Ignalinos atominėi elektrinei šiuo metu siekia 49 mln. litų. Nepaisant to, per artimiausius trejus metus numatyta net 25 proc. padidinti vidutinį energetikų atlyginimą. Todėl jau iš anksto paskelbta, jog nuo balandžio ar gegužės elektros kaina dar pakils 4 centais už kilovatvalandę. Aišku, A. Brazauskas čia niekuo dėtas.

Premjeras vis dar neapsisprendęs, ar kandidatuosis į Lietuvos prezidentus. Tiesa, partija turi dar vieną variantą, - iškelti kandidatą J. V. Paleckį. Tačiau tapti prezidentu labai nori ir Seimo pirmininkas A. Paulauskas,

kuris prabudo iš snaudulio. Jis parėmė A. Brazausko "skriaudžiamus" aludarius uždraudžiant jiems pardavinėti alų krepšinio ir futbolo varžybose. Be jokios abejonės, šis A. Paulausko aludarių užtarimas pakels norinčio gyventi dar geriau A. Paulausko reitingą. Nežinia, kokią "bombelę" dar išmes kiti kandidatai į Lietuvos gelbėtojus: "gintarinė ledi" K. Prunskienė, "krikščionis" K. Bobelis ar ekonomikos galiūnas K. Glaveckas, nukakęs net į Ameriką prašyti tautiečių finansinės paramos. Tačiau, kaip rašo spauda, tautiečiai už Atlanto tapo kur kas protingesni ir pinigų galiūnui nedavė. Visai kitas dalykas, ką pasirinks jau visiškai nupiliatintoji mūsų piliečių dauguma. Negi vėl pasirinks kuniškai Algirdą Mykolą?

R. Paksas rengiasi skrydžiui

Buvęs Liberalų lyderis R. Paksas pareiškė dalyvausiąs prezidento rinkimuose. Be to, Seimo Liberalų frakciją palikę buvusio premjero bendražygiai nusprendė įkurti Seime savo frakciją, pavadindami ją "nepriklausoma". Aišku, dėl tokių liberalų tarpusavio peštynių trina rankas iš džiaugsmo vadinamieji socialdemokratai. Jau pasigirdo balsų, kad į valdančiąją koaliciją ketinama pritraukti arba gentvilininkus, arba paksininkus. Pats R. Paksas netgi nubrėžė gaires, koks turi būti būsimasis Lietuvos prezidentas. Anot jo, tai turėtų būti žmogus, kuris galėtų matyti Lietuvos ateitį 5 arba 10 metų į priekį. Taip pat nebijoti pasakyti savo nuomonės skaudžiausiais gyvenimo klausimais ir būtų suinteresuotas, kad gyvenimas gerėtų. Beje, liberalų sluoksniuose netyla kalbos, kad egzistuoja susitarimas tarp dabartinio liberalų vado E. Gentvilo ir prezidentūros, jog V. Adamkui iškelus savo kandidatūrą antrajai kadencijai, liberalai atsisakys kelti savo kandidatą. Visa bėda ta, jog dabar tapo visiškai neaišku, kas gi yra tie "tikrieji" liberalai, o kas apsišaukėliai. Tą ypač parodė balsavimas už neokomunistų pasiūlytą įstatymą dėl gyvenamųjų namų negrąžinimo teisėtiems savininkams. Už antrąją nacionalizaciją balsavo ir keli Liberalų frakcijos nariai. Tarp jų ir garsioji D. Teišerskytė, ne per seniausiai rašiusi atvirus meilės laiškus A. Brazauskui, kai šis buvo prezidentu.

Vyriausybės krizė Estijoje

Estijos prezidentas A. Riutelis priėmė premjero M. Lario atsistatydinimo prašymą. Tokiu būdu ilgiausiai buvusi valdžioje po nepriklausomybės atkūrimo Vyriausybė žlugo. M. Lario vyriausybė buvo koalicinė, kurią rėmė Tėvynės sąjungos, Reformų partijos ir Nuosaičių sąjunga. Nuosaičių partijos pirmininkas, užsienio reikalų ministras

Tomas Hendrikas Ilvesas pranešė, jog nuo šiol Tėvynės sąjunga ir nuosaičiai pereina į konstruktyvią opoziciją. Nežinia, ar pavyks sudaryti naują koalicinę Vyriausybę, nes atskirų partijų vadovų ambicijos pernelyg didelės. Neatmetama galimybė, jog gali būti paskelbti pirmalankiai Estijos parlamento rinkimai.

Italijos premjeras stiprina savo valdžią

Italijos ministras pirmininkas Silvio Berlusconi priėmęs užsienio reikalų ministro Renato Rugjero atsistatydinimą, pats apsiėmė eiti užsienio reikalų ministro pareigas. Atsistatydinęs ministras buvo vertinamas kaip labiausiai Europos integraciją palaikantis politikas. Tuo tarpu premjeras S. Berlusconi Europos Sąjungoje laikomas vos ne "euroskeptiku".

Pasaulio žiniasklaida pasikeitimams S. Berlusconi vyriausybėje vertina gana skeptiškai. Politikos apžvalgininkams kelia nerimą prieštarin-

go politiko S. Berlusconi nenuspėjami planai. Kartu tapdamas ir užsienio reikalų ministru didžiausią Italijos žiniasklaidos imperiją kontroliuojantis premjeras S. Berlusconi sutelkė dar didesnę valdžią savo rankose. Beje, pasikeitimai Italijos valdžioje neramina Europos politikos ir todėl, kad Italija perims Europos Sąjungos pirmininkės pareigas antroje 2003 metų pusėje, kai bus priimami labai svarbūs ES reformos ir jos plėtros į Rytus klausimai.

Išspėjimas

JAV gynybos ministro pavaduotojas Polas Volfovicus pareiškė, jog šiuo metu Jungtinės Valstijos atidžiai stebi teroristų bazines Jemene ir Somalyje. P. Volfovicus neatmetė galimybės, kad JAV gali imtis karo veiksmų prieš bet kurią valstybę, palaikančią

teroristus, taip pat įskaitant ir Iraką. Tačiau JAV gynybos ministro pavaduotojas labiausiai iš visų galimų taikinių minėjo Somalį, kur, pasak jo, negalioja jokie įstatymai, o tokios šalys teroristus traukia lyg magnetas.

Parėngė
Ričardas ŠALČIUS

Karalius ...išėjo apsipirkti

Galima pamanyti, kad jonavičiai prasčiau moka anglų kalbą negu sostinės gyventojai. O dabar suabejojau. Radosi mūsų mieste geriau išmanančių. Nė iš tolo nemėginasi gvilventi pagarsėjusio režisieriaus Olego Koršunovo kūrybinio credo, skaičiuoti laureato diplomų, o tuo labiau nesigilinsi į teatro kritikos subtilybes. Parūpo valstybinės kalbos reikalai. Tik kaip piliečiui. Nesu kalbininkas. Vilniaus gatvėse teko regėti sieksninius plakatus, kviečiančius į minėto režisieriaus spektaklį "Shopping and Fucking". O kodėl ne valstybine kalba?

Maisto produktų parduotuvėse visų užsienio prekių pavadinimai verčiami į valstybinę kalbą. Pirkėjas turi žinoti kokią prekę perka. Kultū skandalas, jei vietoj sviesto nusipirktų muilo! Visi prie to priprato ir neįsivaizduoja, kad galėtų būti kitaip. Tad kodėl teatro afišai išimtis, jei spektaklio veikėjai kalba lietuviškai? Galbūt veikalo statytojai panūdo pamandrapypkiuoti ir parodyti žiūrovui, kad ir jie ne iš kelmo spiriti, kad ir angliškai grabaliojasi. Vargu, veikiau jie parodė prastokas žinias, nes išversti į lietuvių kalbą tų trijų žodelių negebėjo.

Autoriaus pavardė rodo, kad jam neturėtų būti terra incognita (*nežinoma žemė, lot.*) stipraus dvoko, turtingas gulago žodynas, įvairiapusiškai varijuojantis genitalijų temą. Be to žodyno negalėjo apsieiti nei sovietų armija, nei to meto "partija", nėra ko slėpti - ir lietuvičiai, gimtąja kalba šnekėdami ir nerasdami stipresnio žodelio, triaukštį trinktelėdavo, o ir dabar, pasukus Europon, noriai vartoja. Nūdienos jaunimas ir po šiai dienai blia-blia kaip žirnius beria.

Mano galva, teatralams privalėjo pagelbėti valstybinės kalbos sergėjimo tarnyba. Ji kai kada užsispyrusiems įstatymo nepaisytojams net baudas skiria. Išvertus į lietuvių kalbą tą trižodį rebusiuką, reikėtų jį patalpinti į tą patį reklaminį skelbimą ar afišą. Dėl padarumo galima būtų vienu punktu mažesniu šriftu ir skliaustuose. Jei kokia nors visuomeninei organizacijai, o gal ir policijai užkliūtų toks manevras, tai tektų susimokėti baudelę. Baudelė veikia pavirstų solidžia baudi, jei kultūrinės informacijos skelbėjas nepaklustų. Mat viešose vietose keiktis

ar kitaip vartoti necenzūrinus žodžius draudžiama. Įstatymu draudžiama teršti gamtą, bjauroti pastatus, lygiai taip pat reikalaujama gerbti piliečio klausos ir regos erdvę.

Rajono laikraštis "Naujienos" tą spektaklį reklamavo originaliu pavadinimu iki Kultūros rūmuose surengto Jonavos parapijos tikinčiųjų susirinkimo praėjusių metų gruodžio 16-ąją. Parapijiečiai sklandžiai sakė trumpas kalbas, bet nei jie, nei juos sveikinę garbūs valdžios atstovai apie tokį originalų kalėdinį-naujametinį pasveikinimą jonavičiams neužsiminė. Nors sutinkant Kristaus gimimo šventę toks originalus pasveikinimas, rodantis organizatorių kultūros ir pilietinės brandos lygmenį, vertas visokeriopo dėmesio. Tačiau nieko nepadarysi - kultūrmešiai neša, ką patys pakeilia arba ką kultūrprekeiviai jiems ant pečių užverčia.

Tačiau po parapijos dienos gal koks kultūrmešys, nutuokiantis svetimų kalbų reikalus, bet, atrodo, toli gražu dar ne poliglotos ir tikriausiai ne lingvistiniais sumetimais, ėmė ir pataisė skelbimą. "Naujienose" radosi "Shopping and ... king." Panašu būtų - lyg ir "karalius išėjo apsipirkti". Bet, gerbiameji taisytojai, jūs nusižengėte! Autorystės teises gina įstatymas. Gali pakvipti teismu.

Iškraipėte, galimas daiktas, talentingo kūrinio esminę mintį. Pasak kompozitoriaus Giedriaus Kuprevičiaus, moderniuose menuose "užpakalizmas" ima viršų. Karaliumi (king) pakeitėte visai kitą daiktą, kuriuo, žinoma, ir karaliai noriai mėgaujasi, tačiau tai jau visai kas kita. Ir atsitik tu man šitaip - ir už originalą, jei kas išverstų, policija čia pat prisistatytų - nuo baudos neišsusioksi ir už originalaus pavadinimo iškraipymą - šurkštų autoriaus teisių pažeidimą, ko gero, cypėn patupdytų.

Kultūrmešiams nelengva, nepavydėkime. Rizikos sąlygomis darbuojasi. Tik tiek smagu, kad tarp jonavičių yra anglistų. O Vilniuje - nė nemėginta versti. Gal specialistų stinga ar nenori nemalonumų su policija? Ne visada ir ne visiems pavyksta sostapilio kolegoms nosį nušluostyti.

**Edmundas
SIMANAITIS**

Jonava

Tą naktį niekas nebijojo mirti. Nepamirštama 1991-ųjų sausio 13-osios naktį sugužėjo į Vilnių jaunuoliai iš Kauno, Šiaulių, kitų miestų, miestelių ir kaimų ginti Tėvynės širdies - Parlamento.

Laisvės troškimas buvo toks stiprus, kad mes, motinos, žinodamos, į kokį pavojų eina vaikai, jų nestabdėme, neprašėme pasilikti namuose.

Mes, jau apysenės sesutės, išleidusios vaikus (sūnus ir marčias), nutarėme stebėti įvykius per televiziją. Išgirdusios E. Bučelytės pranešimą apie užgrobtą televizijos bokštą, užmiršome savo senatvę ir skuodėme iš Užupio gatvės prie Katėdros. Važiavo troleibusai. Žmonės, išli-

Apie pavojų negalvojom

pę prie savivaldybės, bėgo Parlamento link. Visas prospektas buvo pilnas žmonių. Per pusę valandos Nepriklausomybės aikštė buvo tokia pilna, kad negalėjai pajudinti rankų. Iš dangaus krito lietus su sniegu. Nekreipėme dėmesio. Prof. V. Landsbergis kelis kartus prašė, kad išeitų moterys ir išvestų vaikus. Išgirdusi artėjančių tankų klegesį žvelgiau į žmonių veidus. Niekas net nekrustelėjo. Veidai rūtūs, susikaupe, išbalę. Tikriausiai visi, kaip ir aš, galvojo, kad jeigu prarandame Tėvynės laisvę, tai geriau žūti po tanku. Grįžti vėl į okupaciją nenorėjome ir negalėjome.

Ar galime pamiršti prof. V. Landsbergį, įkvėpusį mums tokią drąsą ir susiklausymą, p. Liuciją Baškauskaitę, pranešusią pasauliui apie mūsų tragediją, kun. Robertą Grigą, teikusį mums dvasios stiprybės. O didžiausia pagarba ir dėkingumas tos nakties didvyriams - žuvusiems ir nukentėjusiems, jų tėvams ir artimiesiems, atidavusiems tokią didelę auką Tėvynei.

Nemanau, kad tėvai, bijodami išleisti savo atžalas iš namų, padarė jiems paslaugą. Neleisdami patirti pasiaukojimo Tėvynei jausmo, juos dvasiškai nuskurdino.

Stasė ANDRIULIENĖ

Privalom būti vieningi

Baigiantis 2001 metams gruodžio 15 d. LPKTS Kėdainių nariai gausiai susirinko laisvalaikio centre. Kaip visada, iš pradžių sugiedojome Lietuvos himną, tylos minute pagerbėme išėjusiuosius į Amžinybę.

Revizijos komisija, prieš kelias dienas patikrinusi skyriaus finansinę veiklą, supažindino susirinkusiuosius su skyriaus padėtimi. Skyriaus darbe finansinių pažeidimų nerasta, tik nario mokestis mokamas nenoriai, nemažai narių skolingi už 2-3 metus.

Skyriaus pirmininkė R. Kuzmienė, glaustai apžvelgdama skyriaus veiklą 2001-aisiais, daugiau акцен-

tavo susidariusią politinę padėtį, vienybės svarbą artėjančiuose prezidento ir savivaldybių rinkimuose. Mums reikia tik vieno dešiniųjų partijų kandidato į prezidentus, privalome būti vieningi, tik vienybėje jėga ir sėkmė.

LPKTS valdybos pirmininko pavaduotoja Jūratė Marcinkevičienė, pasveikinusiu su artėjančiomis šventėmis, daugiausia dėmesio skyrė politinei padėčiai ir mūsų Sąjungos vietai Lietuvos politiniame gyvenime. Kalbėjo apie artėjančius rinkimus, atsakė į klausimus. Plėtojosi nuomonių įvairovė. Susirinkusieji neigiamai vertino K. Bobelio Krikščionių de-

mokratų partijos veiklą; K. Bobelis niekada nebuvo dešiniuojų, sakė kalbėtojai. Aptarę Seime ruošiamas priimti įstatų pataisas, kuriomis siekiama stribus prilyginti nukentėjusiems nuo raudonojo teroro, nusprendėme gruodžio 18 d. vykti į Vilnių, prie Seimo, pareikšti vieningą NE!

Vieningai palaikome LPKTS ir TS(LK) susitarimą, patvirtintą 2001 gruodžio 7 d., kuris neabejotinai sustiprins dešiniųjų padėtį tiek rinkimuose, tiek kasdieniniame politiniame gyvenime.

Viliamės, kad nuomonių įvairovė, susidariusios padėties geresnis suvokimas skatins darbui, vienybei, mąstymui.

**LPKTS Kėdainių sk.
tarybos narys
A.MISELIS**

Kompensacija sustabdyta

Į redakciją kreipėsi Kazlų Rūdos gyventojas R. Lediene. Ji, paprašyta našlės Magdalenos Gudaitienės (sunkiai sergančios), teiraujasi dėl jos vyro Benjamino, buvusio Sibiro gulagų kalinio, kompensacijos.

Benjamins Gudaitis Sibire kalėjo 10 metų. Praėjusių metų kovo mėn. visi reikalingi dokumentai kompensacijai gauti buvo pateikti Vilkauskio valstybinei mokesčių inspekcijai. Marijampolės apskr. valstybinė mokesčių inspekcija atsiuntė atsakymą:

Paaiškiname, kad Lietuvos Ministrų Tarybos 1989 m. liepos 24 d. nutarimas Nr. 160 "Dėl žalos atlyginimo reabilituotiems asmenims, suimtiems arba nuteistiems nuo 1940 m. birželio 15 d. iki 1981 m. birželio 1 d.", kuriuo vadovaujantis buvo mokamos kompensacijos reabilituotiems, nuo 1999 m. gruodžio 31 d. nustojo galioti, todėl šiuo metu išmokėti kompensaciją už Jūsų vyro įkalinimo laiką neturime juridinio pagrindo.

Informuojame, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija yra parengusi ir pateikusi Vyriausybei svarstyti nutarimo "Dėl kompensacijų asmenims, okupacijų metu buvusiems laisvės atėmimo vietose, getuose ir išvežtiems priverstiniams darbams" projektą. Vyriausybei priėmus šį nutarimą, juo vadovaujantis Jums bus išmokama kompensacija.

**Marijampolės apskr. VMI viršininkė
D. Žalaitė**

Vyriausybei priėmus nutarimą dėl kompensacijų mokėjimo tvarkos skaitytojus informuosime.

Galėjo būti mandagesni...

Į redakciją kreipėsi kaunietis, politinis kalinys, I gr. invalidas Juozas Armonaitis. Jį įžeidė transporto kontrolierių netaktas.

- Troleibusu važiuavau į Karininkų ramovę, kur vyko Lietuvos laisvės armijos 60-mečio minėjimas, - pasakojo J. Armonaitis. - Troleibuse pažymėjau talonėlį (man, kaip I grupės invalidui, reikia mokėti 12 ct.) ir ramus važiuoju. Vienoje stotelėje įlipo kontrolieriai. Padaviau jiems pažymėtą talonėlį. Kontrolierius sako: "Netinka, jis jau buvo pažymėtas". Tada suradau kišenėje naują ir tiesių jį kontrolieriams: "Pažymėkite, talonėlį turiu. Senas jau, neįžiūrėjau, kad netinkamas..." Bet kontrolieriai nesileidžia į kalbas. "Mokėk 20 Lt baudą arba važiuosim į policiją", - sako jie. Parodžiau politinio kalinio ir invalidumo pažymėjimus, sakiau, kad skubu į minėjimą, bet jie buvo nesukalbami.

J. Armonaičiui teko apsilankyti policijos poskyryje, išklausti "pamokomų" kalbų... O juk kontrolieriai galėjo būti mandagesni. Nejuo nematė, kad žmogaus amputuota koja, kad jau garbaus amžiaus ir jokių suktybių nė nemanė daryti. Tik neapdairumas "pakišo koją".

Titas linkėjo gyventi

(atkelta iš 1 psl.)

Kol kartą pakilęs smarkus vėjas suvirpino metalinių vainikų gėles, kurios tarsis išvarė gedinčią Vitaliją iš mirusiųjų karalystės ir liepė būti su gyvaisiais.

Su dėkingumu moteris prisimena savo anytą – tremtinę Antaniną Masiulienę, padėjusią jai auginti vaikus, o vėliau paskatinusią neatstumti pasipiršusio Juozo Krivicko. Ji padarė Vitaliją sakydama, jog Juozas geras žmogus ir padės auginti Rimą ir Titą. Antanina Masiulienė, šešių vaikų motina, pati anksti patyrė našlės ir tremtinės dalia, todėl suprato ir atjautė marčią. Vitalija pradėjo dirbti kopijuotoja "Zemprojekte", gavo mažutį bendrabučio kambarėlį. Vėliau jų šeimoje gimė dukterys Vilija ir Giedrė. Titas visas sesutes mylėjo, rūpinosi mažesnėmis.

Vitalija Krivickienė pasakojo, jog berniukas buvo jautrus ir be galo smalsus, mėgdavo konstruoti. Nusipirkęs kokį daiktą jį išardydavo, kad suprastų, kaip viskas padaryta. Vėliau susitaisė fotoaparata, kurį meistrai buvo atsiskę taisyti, pasigamino elektroninį laikrodį, sukonstravo Rubiko kubą. Namiškiai stebėdavosi, kam daryti daiktą – juk galima nusipirkti, o Titas sakydavo, kad pačiam pasidaryti įdomiau.

- Jis buvo paprastas vaikas, joks didvyris, - sakė mama pabrėždama, jog sūnus buvo labai pareigingas, nemėgo dirbti aplaidžiai. Baigęs Kauno politechnikumė civilinę ir pramoninę statybą dirbo Piliuonoje esančiame "Pirmūno" kolūkyje. Bendradarbius stebino jauno specialisto užsiėmimas dirbti.

Neatsitiktinai V. Krivickienė, sakydama kalbą pernai Lietuvos Respublikos Seime minint Sausio 13-osios dešimtąsias metines, prisiminė atvejį iš Tito tarnybos sovietinės armijos karo laivyne, kur jis turėjo radisto planšetisto pareigas.

Laivą pratybų metu užklupo audra. Į krantą laivo nepriėmė. Baigėsi duona. Pagrindiniam virėjui nepasisekė jos iškepti. Laivo kapitonas priėjo prie Tito, įteikė duonos kepimo receptą ir pasakė: "Tu lietuvis, tu sugebėsi". Tris paras 150-čiai jūreivių Titas kepė duoną... Motina pasakojo, jog ji daug išgyveno sūnui trejus metus tarnaujant sovietinėje armijoje. Ten buvo smarkiai sumuštas. Trauma buvo atsinaujinusi ir grįžus iš tarnybos. Teko ilgai gydytis.

Dar 1988 metų vasario 16-ąją jis matė, kaip milicininkai mušė žmones. Piktinosi. Protestą išreiškė dalyvaudamas mitinguose. Stovėjo Baltijos kelyje... Europos kelyje. Istorinius įvykius jis fotografuodavo.

Vitaliją Krivickienę skaudina spaudoje pasisakančiųjų mintys diskutuojant, kurių atminimo įamžinimas – ar Romo Kalantos, ar Sausio 13-osios aukų – svarbesnis. Neva tai buvę atsitikiniai žmonės. Ji mananti, kad jie, nors r nebuvo didvyriai, nebuvo ir atsitikiniai. Jie buvo apsisprendę gyventi aisvoje Lietuvoje. Visų jų atminimas

yra svarbus.

Kalbėdama pernai Seime minint 10-ąsias Sausio 13-osios metines Vitalija Krivickienė sakė: "1991-ųjų metų sausio 13-oji – tai naujasis tautos prisikėlimo stebuklas. Jį kaip liepsnojantį fakelą nešė visa tauta.

Tačiau dabar šis fakelas tik rusena, nes tauta klaidžioja pažadetuose geresnio gyvenimo labirintuose. Neleiskime šiam fakelui užgesti, išsaugokime lietuvišką dvasią, kultūrą, papročius, nepražūkime kasdienybėje.

Kiekvienas dirbkime savo darbą sąžiningai, dorai, būkime laimingi ir budėkime, kad nepasikartotų tokia baisi kruvinojo sekmadienio naktis. Saugokime už Lietuvą žuvusiųjų atminimą – išsaugosime ir Lietuvą."

Nuotraukos iš Vitalijos KRIVICKIENĖS asmeninio albumo

Mažasis Titas su sesute Rima ir senele tremtine Antanina Masiulienė

Mintimis dalijasi bendramokslė Laima KUJELYTĖ - PAKALNICKIENĖ

Su Titu kartu baigėme Kauno politechnikumą. Kai jis, atitarnavęs armijoje, grįžo į namus, mes, jo moksladragiai, artimi jo draugai, kartu vykdavome į keliones. Aplankėme daug gražių kampelių Lietuvoje ir už jos ribų. Nė nepastebėjome, kaip visi "susirgome" bendra liga. Tai - kalnų liga. Kartu su Titu lankėmės Elbruse, Fanuose, Karpatuose... Apie žmones, kurie mėgsta kalnus, jokių žodžių nereikia. Jie draugiški, ištvermingi, linksmi. Toks buvo Titas ir jį supantys žmonės. Jis nesisikyrė su fotoaparatu. Fotografuodavo patikusį medį, retą gėlę, viršukalnę. Tai liudija, jog jis buvo dvasingas žmogus. Be to - labai savarankiškas ir turintis tvirtą nuomonę. Jis sakydavo: "Esu laisvas žmogus". Tą laisvę Titas suprato, jog bet kada gali pasakyti savo Taip arba Ne. Mėgo būti vienas, su juo buvo lengva bendrauti, nes pokalbis bet kuria tema lengvai mezgėsi.

Paskutinį kartą mūsų žvilgsniai susitikio sausio 12-osios naktį. Kai susirinkusiems prie dabartinių Seimo rūmų buvo pranešta, jog okupantų tankai supa televizijos bokštą, Titas pažvelgė į mane ir paklausė: "Tai ką darom?" - "Važiuojam prie bokšto", - pasakiau jam. Čia, žmonių minioje, netrukus pasimetėme. Kai pradėjo nešti sužeistuosius, tarp jų pamačiau ir Titą...

Renginiai, skirti Sausio 13-ajai

Vilniuje

Sausio 12 d. (šeštadienį):

16 val. – Seimo gynėjų pagerbimas prie memorialo Nepriklausomybės aikštėje,

16.15 val. – gėlių padėjimas A. Sakalausko žūties vietoje,

16.30 val. – Televizijos bokšto memorialo lankymas,

16.45 val. – Kryžių kalnelio memorialo prie Lietuvos radijo ir televizijos pastato lankymas,

17 val. – koncertas Televizijos bokšto konferencijų salėje (Panevėžio kamerinis orkestras ir kamerinis moterų choras "Volungė"),

18 val. – koncertas "IN MEMORIAM" Šventųjų Jonų bažnyčioje (Lietuvos kamerinis orkestras ir choras "Jauna muzika").

Sausio 13 d. (sekmadienį):

10 val. – iškilingas Seimo posėdis,

12 val. – Valstybės vėliavos pakėlimas Nepriklausomybės aikštėje,

12.15 val. – R. Žiupsnytės (1959-1995) darbų parodos atidarymas Seimo I rūmų fojė,

12.30 val. – Šv. Mišios Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje,

14.30 val. – Laisvės gynėjų pagerbimas prie memorialo Antakalnio kapinėse. Lietuvos krašto apsaugos savanorių pajėgų karių pagarba Laisvės gynėjams, palaidotiems Alytaus, Kauno, Kėdainių, Marijampolės, Rokiškio kapinėse,

16 val. – Sausio 13-osios medalių teikimas Lietuvos Respublikos prezidentūroje.

Kaune

Sausio 11 d. (penktadienį):

12 val. – Gėlių padėjimas KTU Elektronikos rūmuose (Studentų g. 50) prie memorialinės lentos Sausio 13-ąją žuvusiems KTU studentams ir prie koplystulpio.

17 val. – Kauno aklųjų ir silpnaregių kultūros namuose vakaras - koncertas "Atmintis".

Sausio 12 d. (šeštadienį):

15 val. – Kauno kultūros centre (Vytauto pr. 79) koncertas.

17 val. – Šv. Pranciškaus Ksavero (Jėzuitų) bažnyčioje bus aukojamos Šv. Mišios už žuvusius laisvės gynėjus.

Sausio 13 d. (sekmadienį):

10 val. – Vytauto Didžiojo vėliavos pakėlimas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

11.30 val. – Šv. Mišios Arkikatedroje bazilikoje. Mišias aukos arkivyskupas S. Tamkevičius.

12.45 val. – Varpų muzikos koncertas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje. Varpais skambins karilionierius J. Vilnonis.

13 val. – Sausio 13-osios aukų pagerbimas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje prie Laisvės paminklo ir Nežinomo kareivio kapo. Norinčių vykti į Petrašiūnų ir Romainių kapines autobusai lauks prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus.

14.30 val. – Tito Masiulio atminimo pagerbimas Petrašiūnų kapinėse.

16 val. – Vytauto Didžiojo vėliavos nuleidimas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

17 val. – Kauno menininkų namuose, V. Putvinskio g. 56, "Valanda sausio 13-ajai prisiminti".

Sausio 13 d. 15 val. Kauno IX forto muziejaus salėje vyks minėjimas Laisvės gynėjų dienai paminėti. 16.30 val. aikštėje prie muziejaus bus uždegtas laužas. Kviečiame visus, neabejingus Sausio 13-osios įvykiams.

Organizacinis komitetas

Amžinai gyvi

(atkelta iš 1 psl.)

Ir aš su draugais - Kazimieru Paliuku, Arvydu Aukštuoliu - tomis akimirkomis, kai pajutome, jog galime amžinai netekti laisvės, buvome pasirengę žūti už tėvynę. To, ką išgyvenome tomis sausio 12 ir 13-osios dienomis bei naktimis, nebuvome regėję visą savo gyvenimą. Nors jau buvome perėję Sibiro golgotas... Tikėjimas laisve, jos troškimas buvo stipresnis už grubią ginkluotą jėgą. Netekome tą naktį vienos dukros ir dvylikos sūnų. Dainas pakeitė malda. Lietuvą apgaubė gedulo šydas. Nusviro trispalvės, perrištos juodais kaspinais.

Tada mus suvienijo skaudi netektis. Ir šandien sakome: mirtino pavojaus

akimirką nesitrauksime. Kaip tada, 1991-ųjų sausio 13-osios naktį.

Kasmet žuvusiųjų už Lietuvos laisvę atminimą pagerbiame ir mes, politiniai kaliniai ir tremtiniai. Ir kaip maldos žodžius tariame: "Amžina šlovė Jums, apgynusiems Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę."

Imantas KALĖJAS
LPKTS Biržų sk. tarybos narys

Apdovanotieji Parlamento gynėjo garbės ženkle. Iš dešinės - Arvydas Aukštuolis, Kazimieras Paliukas ir šių eilučių autorius - Imantas Kalėjas

Pabaiga. Pradžia Nr. 1(479)

Vos praėjo frontas per Lietuvą 1944-aisiais, Povilas Kliuga gavo šaukimą Raudonojo armijon. Nenorėjo tarnauti-okupantų kariuomenėje, juo labiau žūti karui baigiantis. Pradėjo slapstytis.

Kartą ieškodami Povilo Kliugos į namus sugužėjo pulkas rusų kareivių su sribais. Visą savaitę pasaloje tykojo Kliugos. Laukė, nieko neišleido iš namų. Šeiminingo sodyboje, viską, ką rado namuose, suvalgė, kas šeiminingų turėta geresnio – pasiėmė. Kliugienė, pasiskolinusi iš kaimynų užsilikusį šlubą arklį, susodino vaikus vežiman ir iškeliavo pas savo tėvus į Kupiškį, kur išgyveno dešimt metų.

O prieš tai dar buvo baidioji naktis.

1945m. sausio 9-osios naktį kaimo vyrai, vengdami okupantų kariuomenės, išėjo iš namų ir nakvojo nuošalesnėje Gužų sodyboje. Kai rytą sužinojo apie pavojų, išbėgo iš sodybos. Juos netoli miško pasivijo kareivių kulkos. Titą Jakulį nukovė pirmąjį, o Povilas Kliuga buvo sužeistas, dar šliaužė miške

link, bet jį pagal kraujo pėdsaką susekė sribai ir sušaudė. Povilo Kliugos sesuo Emilija Kliugaitė-Kalnietienė parsivežė nukauto brolio ir kaimyno Tito Jakulio kūnus. Naktį kartu su žuvusio Jakulio broliu Alfonsu užkasė abu kūnus klojime, apkrėtė šienų, kad neliktų žymės, tik giliai žemėn įkalė metalinį strypą. Baudėjai neaplenkė ir Alfonso Jakulio sodybos: padegė klojimą, pastatas supleškėjo, tačiau metalinis strypas, žymėjęs žuvusių vyrų kapo vietą, liko.

Stasė Kliugaitė-Bulavienė 1965 metais kreipėsi į Panemunio apylinkės pirmininką Neniškį, prašydama leisti iškasti ir palaidoti seniai nukautų vyrų palaikus į kapines. Tačiau atsakymas buvo neigiamas. Tada Stasės vyras su Alfonsu Jakuliu slapta iškasė palaikus, sudėjo į vieną karstą ir palaidojo Panemunio kapinėse. Baudžiamosios smogikų "ekspedicijos" pasėta baimė net 1965-aisiais dar persekiojo mūsų valdžios

vyrus. Baimė – nuolankiausia išdavystės forma, vertusi akiai vykdyti okupacinės vyriausybės nurodymus.

Pažaselių apylinkėse prasidėjusi tragedija tęsėsi jau kituose kaimuose. Mus žudė ir mūsų vienybės stoka, ir išdavystė.

Į kiekvienus namus okupantus lydėjo savi sribai, o kur nuvedė smogikus, ten liko kruvinos šliužės ir vėjas išnešiojo sudegusių namų pelenus. Dabar tai tik tragedijos aidas, jaunajai kartai neatrodantis kraupiai realus ir skausmingas. Net išgirsti sakant: "Užtenka tų tragedijų, juk niekas nieko jau nebepakeis". Tiesa, istorija nieko nepakeičia ir nenuteisia, tačiau kaltina. Ir jei ateinančioji į naująjį amžių karta iš praeities nepasimokys ir nieko nenorės žinoti, kažin ar susidoros ir su jos daliai gresiančiomis tragedijomis, nes neišvengiamai tenka kiekvienam savo... Juk negalim tvirtinti, kad ateinančiųjų kartų nelau-

Janina SEMAŠKAITĖ

Naikintojai

kia branduolinio ar bakteriologinio karo pasekmės ar jaunai laimingųjų kartai, nepatyrusiai okupacijos smurto, neteks pamatyti tobulų technologijų karo. O svarbiausia – ar mokės tokią grėsmę sustabdyti įžengusieji į XXI amžių, jei nesugebės įvertinti skaudžios praeities, to, ką išgyvenom ir ko netekom visiems laikams?

Kol kas blogis įrodė, kad yra amžinas, neišnykstantis, tik formą keičiantis. Ir prieš tokį blogį pajėgi pasipriešinti tik visuotinė pilietinė ir žmogiškoji vienybė. Galbūt barbarizmas ir ne amžinas reiškinys mūsų planetoje, tačiau, kai jis tapo įteisintas didelių valstybių politika vardan miglotos ateities, - žuvo milijonai gyvybių. Mūsų mažą Lietuvą nepajėgė tam pasipriešinti. Dar skaudžiau, kad barbarams padėjo pernelg daug savų išdavikų.

Pirmomis rugių gubomis pasipuošusį Šilinės kaimą 1945 m. rugpjūčio 5-osios ry-

tą apsupo kareiviai ir sribai. Kas buvo kas – nei atskirs, nei atmins tų metų įvykių liudininkai. Uniformuoti, ginkluoti, daugiau ar mažiau išgėrę ir žiaurūs, jie net keikėsi vienodai. Niekas kitas tiek daug nepastebi ir neįsimena, kaip vaikų akys. Įsibrovėliai į Vaičiulių namus vaikų nepaisė. Jie ieškojo partizanų.

"Visi šeimynykščiai matė, kad namas jau supamas, tačiau tėvas mus nuramino: "Nebijokit, gulėkit, rytas ankstyvas, gal praeis pro šalį..." – prisimena dukra Aleksandra. – Susigūžiau kampu tyje ir stebėjau. Kareiviai iškart prie sienos pastatė tėvą – Juozą Vaičiulį. Įrėmė automatus ir tylėjo, o sribai klausė: "Kur partizanai? Kiek ir kur jų bunkeriai?" Tėvas aiškino nieko nežinąs nei apie partizanus, nei apie jų bunkerius. Tada įsakė jam vesti kareivius į klėtį ir tvartą. Tėvas nuvedė. Ten kareiviai, pašalius išbadę strypais, nieko nerado. Tuo metu, kai visi pasuko klojimo link, pasigirdo šūviai. Šaudė pro šalį bėgdamas iš apsupties partizanas Deksnys. Jis bėgo iš kaimynų sodybos.

(keliamą į 7 psl.)

LGGRT centro Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistento vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Antanas Mardosa, partizanas, Alytaus apskr. Krokialaukio valsč. Ažuolo būrys 1945-1950 m.
Augustinas Markaitis (po mirties), ryšininkas, Kretingos apskr. ir valsč. 1945-1950 m.
Julijonas Masiukas (po mirties), ryšininkas, Ukmergės apskr. Giedraičių valsč. Vanago būrys 1944-1945 m.
Juozas Mickevičius, pogr. organ. narys, Šiaulių apskr. Žeimelio valsč. 1943-1944 m.
Vincentas Mickonis (po mirties), partizanas, Alytaus apskr. Butrimonių valsč. Šarūno būrys 1945-1946 m.
Vytautas Mockevičius, partizanas, Lazdijų apskr. Švėntezerio valsč. Gruodžio būrys 1946 03 – 1946 07
Antanas Morkūnas, partizanas, Ukmergės apskr. Veprių valsč. Slyvos būrys 1944-1946 m.
Albinas Munikas (po mirties), partizanas, Šakių apskr. Barzdų valsč. Tauro apyg. Žalgirio rinkt. 1945 01 – 1945 05
Stasė Naujickienė-Baltrūnaitė, ryšininkė, Rokiškio apskr. Skapiškio valsč. 1944-1946 m.
Elena Norkaitienė-Gudaitytė, ryšininkė, Šakių apskr. Jankų valsč. Vilko būrys 1944-1947 m.
Juozas Norkeliūnas (po mirties), partizanas, Marijampolės apskr. ir valsč. Tauro apyg. 1944-1945 m.
Kiprijonas Orlovas (po mirties), ka-

rys, Ukmergės apskr. Pabaisko valsč. 1944 02 16 – 1944 05 15
Kazimieras Perliba, ryšininkas, Vilkaviškio apskr. ir valsč. Klajūno būrys 1946-1949 m.
Algimantas Juozapas Petrauskas, ryšininkas, Raseinių apskr. ir valsč. 1945-1949 m.
Prima Petrylienė-Bučytė, pogr. organ. narė, Anykščių apskr. Skiemonių valsč. "Vienybės būrys" narė 1949-1950 m.
Antanas Pilkauskas (po mirties), pogr. organ. narys, Kaunas LLA 1945-1946 m.
Leonas Pinkevičius, karys, Marijampolė Vietinė rinktinė 3 kuopa 1944 02 16 – 1944 05 15
Petras Plumpa, pogr. organ. narys, Kaunas 1954-1958 m.
Motiejus Ramonas, partizanas, Lazdijų apskr. Veisiejų valsč. Stasio Sorakos būrys 1944-1945 m.
Ona Raudonienė-Trinkunaitė, ryšininkė, Utenos apskr. Kuktiškių valsč. 1945-1951 m.
Pranas Riauba (po mirties), partizanas, Ukmergės apskr. Širvintų valsč. 1944-1948 m.
Juozas Rugienius, sukilimo dalyvis, Kauno apskr. A.Panemunės valsč. 1941 06 22-28
Emilija Savičienė-Lasmanavičiūtė (po mirties), partizanė, Rokiškio apskr. ir valsč. Čibinsko būrys 1944-1947 m.

Vladas Senkus (po mirties), partizanas, Vilkaviškio apskr. Gižų valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. 1945-1947 m.
Kazys Stasiulionis, sukilimo dalyvis, Kaunas 1941 06 22-28
Algirdas Statkevičius, pogr. organ. narys, Kaunas 1944-1947 m.
Valerija Stumbrienė-Grigaliūnaitė (po mirties), rėmėja, Rokiškio apskr. Pandėlio valsč. 1945-1946 m.
Jeronimas Šabliauskas (po mirties), rėmėjas, Raseinių apskr. Betygalos valsč. 1944 07 – 1944 12
Juozapas Šaknys, karys, Plungė, Vietinė rinktinė 1944 02 16 – 1944 05 15
Jonas Šapalas (po mirties), ryšininkas, Telšių apskr. Žarėnų valsč. Tomkaus būrys 1945-1946 m.
Alfonsas Šemežys, rėmėjas, Kėdainių apskr. Surviliškio valsč. Bitės būrys 1946-1948 m.
Kazimieras Šercika (po mirties), partizanas, Panevėžio apskr. ir valsč. 1945-1946 m.
Adolfas Šimėnas (po mirties), sukilimo dalyvis, Rokiškio apskr. Juodupės valsč. 1941 06 22-28
Jonas Šimkūnas, karys, Panevėžys, Tėvynės apsaugos rinktinė 1944 07 – 1944 08
Aldona Marija Šiugždienė-Kaminskaitė, ryšininkė, Lazdijų apskr. Rudaminos valsč. Dainavos apyg. Žilvyčio būrys 1946-1951 m.
Klemensas Šova (po mirties), rėmė-

jas, Kauno apskr. Pakuonio valsč. 1944-1945 m.
Bronislava Tilvikienė-Vengalytė, ryšininkė, Tauragės apskr. ir valsč. Kęstučio apyg. Rustano būrys 1945-1954 m.
Vytautas Tumasonis, ryšininkas, Alytaus apskr. ir valsč. Vanago būrys 1945-1947 m.
Juozas Vaičiulis (po mirties), ryšininkas, Marijampolės apskr. ir valsč. 1945-1947 m.
Jonas Vaišnoras, karys, Marijampolės apskr. Kalvarijos valsč. Vietinė rinktinė 1944 02 16 – 1944 05 15
Jonas Valys, partizanas, Utenos apskr. Daugailių valsč. Vytauto apyg. Liūto rinkt. 1944-1947 m.
Antanas Vedrickas (po mirties), ryšininkas, Utenos apskr. Kuktiškių valsč. 1945-1949 m.
Inocentas Zaremba (po mirties), ryšininkas, Trakų apskr. Žaslių valsč. 1945 01 – 1945 08
Ona Julijona Žilvienė-Kuziūtė, rėmėja, Alytaus apskr. Seirijų valsč. 1945-1949 m.
Elena Žukaitė, rėmėja, Utenos apskr. Daugailių valsč. 1944-1949 m.

(B. d.)

Atsiliepiamus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-22)31 41 57.

Pro memoria

Atsisveikinome su mokslininke

Šviesaus atminimo mokslininkė Angelė Asevičaitė-Avižonienė gimė 1906 m. gruodžio 22 d. Alvite. Vytauto Didžiojo universitete studijavo Teologijos-filosofijos fakultete, baigusi studijas (1929 m.)

įgijo germanistikos specialybę. Vėliau tobulinosi Berlyno, Miuncheno ir Vienos universitetuose. 1927-1940 metais Kauno "Aušros" berniukų gimnazijoje dėstė vokiečių kalbą. Iš šios kalbos išvertė nemažai straipsnių, novelių, knygų.

Jos buvę mokiniai puikiai išmoko vokiečių kalbą. Sumanios mokytojos dėka jie užsigrūdino savarankiškam gyvenimui. Ištekėjusi už istoriko ir kalbininko prof. Konstantino Avižonio, 1944 m. abu pasitraukė į Vakarus, nuo 1949 m. gyveno JAV.

K. Avižonis mirė 1969 m. Jo žmona A. Avižonienė Romoje redagavo savo vyro mokslinius darbus, išleido 4

jo raštų tomus. Į Lietuvą A. Avižonienė grįžo Atgimimo metais. Apsigyveno Kaune ir čia prasmingai praleido likusį savo gyvenimą - ją lankė buvę mokiniai, draugai, pažįstami. Eidama 96-uosius ligoninėje mirė. Palaidota sausio 4 d. Petrašiūnų kapinėse šalia vyro. Palydinti paskutinę kelionę jos kapą pašventino ir gražią kalbą pasakė kunigas Antanas Vytautas Saulaitis. Su juo velionė bendradarbiavo dirbdama Romoje ir JAV.

Atsisveikindami su šia iškilia asmenybe sakėme: "Išsėkis ramybėje. Gyvieji, melskimės už mirusiąją".

Dr. **Vladas DAMBRAUSKAS**

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Antanas Bendžaitis
1925-2002

Centro poskyrio pirmininku.

LVR karių sąjunga, LPKTS Kauno sk.

Gimė Raseinių apskr., Jurbarko valsč., Antkalniškių k. Augo 3 broliai ir 2 seserys. 1943 m. Antanas įstojo į Lietuvos laisvės armiją. Nuo 1944 m. tarnavo Lietuvos vietinės rinktinės 309 bataliono 1-ojoje kuopoje Seredžiuje, vėliau Varėnoje. 1948 m. areštuotas ir nuteistas 25 m. lagerių ir 5 m. tremties Krasnojarsko kr.

1956 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo Kauno radijo gamykloje, vėliau "Drobės" fabrike. Nuo 1988 m. aktyvus Sąjūdžio dalyvis. 1996 m. priimtas į LVR sąjungos narius. Buvo išrinktas LPKTS Kauno sk.

Stasys Balčius
1919-2001

Gimė Gailiūnų k., Leipalingio valsč., Lazdijų raj., ūkininko šeimoje. Priklausė partizano Žaibo vadovaujama būriui. Areštuotas 1947 10 08. Nuteistas 25 m. Kalėjo Intos lageriuose, dirbo anglies šachtose. Į Lietuvą grįžo 1957 metais.

2001 05 15 apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjo savanorio medaliu.

Amžinojo poilsio atgulė Liškiavos parapijos kapinėse.

Nuoširdžių užuojautą artimiesiems reiškia

Dainavos apygardos partizanai

Antanina Savickaitė-Česnauskienė
1926-2001

Gimė Raseinių raj., Girkalnio valsč., Vilgenų k., ūkininko šeimoje. 1946 m. karinio tribunolo nuteista 10 m. Kalėjo Intos lageriuose Komijoje. Brolis Jonas taip pat nuteistas, o tėvai su keturiais vaikais ištremti į Irkutsko sr., Taišeto raj., Suetichos gyvenvietę. Pasibaigus įkalinimo laikui čia atvyko ir Antanina. 1957 m. ištekėjo už tremtinio Petro. 1960 m. grįžo į tėvynę. Užaugino du vaikus. Dirbo Mažeikių ligoninėje.

Amžinojo poilsio atgulė Žemaičių Kalvarijos kapinėse.

Užjaučiame vyrą, dukterį Dalią ir artimuosius.

LPKTS Mažeikių skyrius

Ona Briskienė
1906-2001

Gimė Alytaus raj., Radžiūnų k. Ištekėjusi ūkininko. Užaugino sūnų ir dukrą. 1949 m. ištremė į Irkutsko sr., Bodaibo raj. Į Lietuvą grįžo 1957 m. Gyveno Kauno rajone.

Palaidota Jonučių kapinėse.

Bendražygiai

Polikarpas Valavičius
1925-2001

Gimė Razgalių k., Raseinių apskr. 1948 m. gegužės 22 d. su šeima ištremtas į Irkutsko sr., Zimos raj., C. Chazano gyvenvietę.

Tremtyje 1951 metais vedė tremtinę S. Bambašaitę. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Tauragėje. Augino du sūnus, bet abu tragiškai žuvo.

Buvo aktyvus Sąjungos narys, geras giesmininkas, dalyvaudavo renginiuose.

Palaidotas Tauragės Papušinio kapinėse šalia savo sūnų.

Užjaučiame jo gyvenimo draugę, mūsų likimo sesę Stanislavą.

LPKTS Tauragės skyrius

LPKTS būstinėje Kaune, Laisvės al. 39, Socialinių reikalų komitete yra vaikštynių, ramentų. Galima kreiptis trečiądieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 11-16 val., teirautis tel. (8-27) 323178.

Naikintojai

(atkelta iš 6 psl.)

Tėvas, išgirdęs šaudant, metėsi atgal į trobą. Kulka jį pakirto nespėjus peržengti namų slenkščio. Nukovę tėvą, kareiviai iš automatų ėmė šaudyti į klojimą. Šaudė ir į mus, išbėgusias į kiemą, bet nepataikė. Mudvi su mama šaukėm, kad jei kas gyvas yra klojime - išeitų, nes visus sušaudys. Tik paskui išaiškėjo, jog nei tėvas, nei mama nieko apie pasislėpusius naktį klojime vyrus, kurie slapstėsi nuo kariuomenės, nei apie su jais buvusį partizaną nežinojo. Į mūsų šauksmą, iškėlė rankas, beginkliai išėjo Alfonsas Čelkis iš Lukštų kaimo ir Vladas Varnas iš Ūdrupio, vyresniosios sesers Emilijos vyras. Jie atėjo naktį, buvo labai pavargę ir sugulę klojime ant šieno užmigo. Kai išėjo iš klojimo iškėlė rankas, kareiviai juos nusivarė prie nušauto partizano Deksnio ir reikalavo pasakyti, kas jis, iš kur? Vyras gynėsi, sakė, kad jo nepažįsta. Kareiviai ir mūsų vietiniai sribai jiems nespriešinusius vyrus pradėjo spardyti ir mušti. Prikankinę atvarė vyrus į kiemą prie namų, suguldė ant žemės. Alfonsą Čelkį atvilko į kambarį ir vėl tardė, mušė, spardė. Po to kareiviai Alfonsą Čelkį ir Vladą Varną nutempė už klojimo ir sušaudė. Apsidairę pamatė, kad gyvas liko pirmutinis suimtas tėvo brolis Steponas Vaičiulis. Tada ir jį nusivedė už klojimo. Kai

Steponas ir ten tardomas neprabilo, nušovė ir jį. Ką išgyveno Steponas Vaičiulis, išvydęs nukautus artimuosius, baisu net pagalvoti. Mama meldėsi balsu ir verkė. Stribai surinko nužudytuosius ir nuvežė į Obelius, kur keturias dienas išlaikė numestus ant grindinio. Vėliau atidavė namiškiams.

Lukštų kapinėse atgulė rusų kareivių naikintojų ir mūsiškių, lietuvių sribų, sušaudyti Juozas ir Steponas Vaičiuliai, Vladas Varnas ir Alfonsas Čelkis. Partizano Deksnio kūnas sribų buvo įmestas griovyje prie Obelių malūno. Ar vėliau jį artimieji surado, ar perlaidojo jo palaikus į kapines ir kur, nežinau..."

Negali atleisti Aleksandra Dainienė sribų išdavystės: "Beje, kitą dieną po žudynių į mūsų namus atėjo sribas Karpovas ir pasakė: "Aš jūsų tėvą pribaigiau. Visiems bus tas pats, kas mums priešinsis ir tylės". Išėjo piktas. Mat išbadę daug namų strypais, išlandžioję daržines, jokio bunkerio nerado. Tada jie užplūdo ne vieną kaimą: naikintojų buvo daug, pasklido po visas sodybas, ir niekas jų nepažino, nesužinojo, iš kur jie? Jiems padėjo žudyti sribai".

Straipsnyje remtasi liudininkų prisiminimais, surinktais Rokiškio krašto muziejaus direktoriaus pavaduotojo istoriko **Algio KAZULĖNO**

Užjaučiame

Dėl Jono VIZBARO mirties nuoširdžiai užjaučiame Levutę Vizbaraitę-Šumskienę.

LPK bendrijos "Kolyma" valdyba

Skelbimai

Sausio 11 d. (penktadienį) 11 val. LPKTS Pakruojo sk. būstinėje, Vytauto Didžiojo g. 50-1, įvyks Pakruojo skyriaus ataskaitinis susirinkimas.

Narių dalyvavimas būtinas.

LPKTS Pakruojo sk. valdyba

Laisvės kovų dalyvio pažymėjimą Nr. 0382, išduotą Albertui ŠADUIKIUI (1998 11 16, pažymos Nr. 511222-15, įsakymo Nr. 141, 98 11 09), laikyti negaliojančiu.

Norėčiau, kad atsilieptų Veronika JACKŪNAITĖ-GIRDŽIUSIENĖ, su kuria 1946 m. kartu kalėjome Vorkutoje. Rašykite adresu: *Bronėi GEDVILAITEI-BEKERIENEI, Prancūzų 115-2, Kaunas; tel. (8-27) 743120.*

Dėmesio!

LPKTS būstinėje Kaune, Laisvės al.39, II a. I kab. politiniams kaliniams ir tremtiniams teikiama nemokama juridinė konsultacija.

Kreiptis penktadieniais - nuo 11 iki 14 val.